

Lucia Dărămuș

THE BRITISH MUSEUM

Camera Egiptului

Un regal cultural te izbește încă de jur împrejurul Muzeului, extrem de multe magazine, aparținând sau nu de The British Museum, îmi inducându-te să le treci pragul pentru a cumpăra niscaiva suveniruri, vederi, reviste, cărți de specialitate, monede vechi, fragmente minuscule cu ceva însemnătate istorică, din siturile arheologice.

The British Museum, situat în Great Russell Street, London, astăzi este accesibil oricui, fiind cu intrare liberă. Istoria lumii, în date și fapte, se oglindește prin toate formele artistice, artefactele fiind extrem de bine așezate, ținând cont de perioada și mediul de proveniență. Culoarele Egiptului Antic, întipărite în mumiile de diferite mărimi, ocupă un spațiu expozițional consistent, evidențiind caracteristicile perioadei, influențele, toate acestea introducând vizitatorii în civilizația egipteană. Afli, citind în dreptul fiecărui artefact expus, date despre procesul de îmbalsămare a cadavrelor, fie umane sau aparținând animalelor considerate sacre. Egiptul, civilizație străveche, constituită de-a lungul Nilului, te fascinează. Etapele Egiptului – *Egiptul de Jos*, *Egiptul de Sus*, mai apoi *Regatul Timpuriu* – sunt atât de bine reflectate în modul de trai, sclavia, cultul morții fiind surprinse în forma mormintelor, majoritatea dreptunghiulare, anunțând opulența *Regatului Vechi* (finele mileniului 3 î.Hr.), când se construiesc unele piramide. Istoria Egiptului ne este oferită până spre anul 30 î.Hr., când, după ce s-a dezmembrat, trecând printr-o succesiune de transformări politice, economice și culturale, cucerit pe rând de asirieni, perși și Alexandru Macedon, cade în stăpânire romană.

Caracterizată de policromie, arta egipteană preferă dimensiunile grandioase, cu linii verticale și stilizarea formelor. Perioada *Regatului Vechi* este benefică pentru cultul morții, manifestat prin îmbalsămarea și construirea mormintelor de tip mastaba, dar și a piramidei Saqqarah. Culoarele vii, culorile tari, contururile clare sunt practicate atât în pictură, cât și pentru diferitele obiecte de cult și casnice, întâlnite ulterior în morminte.

„*The first two dynasties of ancient Egypt are commonly grouped together as the **First Dynastic (Archaic) Period** (c.3100–2686 BC). The highlight of the **Old Kingdom** (c.2686–2181 BC) was the building of the Pyramids at Giza during the IV dynasty. After the death of Pepy II of the VI dynasty, central government collapsed. This was the **First Intermediate Period** (c.2181-2040 BC). Authority was restored in the XI dynasty, and the capital moved to thebes.*” – *World History Encyclopedia*, London, 2000, p.129

Odată cu *Regatul Mijlociu* (c.2040-1786 BC) apar templele colosale – Deir el-Bahri. Aceasta este și perioada în care se dezvoltă puterea politică, Amenemhet I, fondând a XII-a dinastie, capturând Nubia. Este momentul în care arta și arhitectura înfloresc. Perioada *Noului Regat* este însă cea mai cunoscută, grandoarea templelor hipostile și rupestre (Tell el-Amarna) dezvoltându-se sub domnia lui Tutankhamun.

„*The revolutionary changes made by his predecessor, Akhnaten, were reversed during his reign. The capital was re-established at Thebes (Luxor) and worship of the god Amon reinstated. Tutankhamun's fame is due to the discovery of his tomb by Howard Carter in 1922.*”

După această înflorire spectaculoasă, urmează o etapă de decădere, când Egiptul se dezmembrează, fiind cucerit de asirieni, perși, Alexandru Macedon, căzând apoi sub dinastia Lagizilor.

Toate aceste cicluri istorice sunt surprinse prin culoare, sculptură, somptuozitate și grandoare de sălile din **The British Museum**. Poate cea mai spectaculoasă rămâne sala mumiilor.

„*Before mummification was invented, bodies were dried out naturally in the desert. To ensure a successful afterlife for the dead through mummification, most of their internal organs – stomach, lungs, intestines, liver – were removed and preserved in distinctive jars.*”

Însă, Egiptul Antic n-ar însemna nimic fără dinastia Ptolemeilor. Egiptul, prin voința lui Cezar, este condus de cei doi frați: Ptolemeu (63-47) și Cleopatra (69-30 î.Hr.) Istorie și pasiune, căci între frumoasa Cleopatra a Alexandriei și Cezar se înfiripă o idilă. Cleopatra pleacă, după cum se știe deja, cu Cezar la Roma, deși, în 44 î.Hr., după asasinarea lui Cezar, se întoarce ca regină în Alexandria. Intre ea și Marc Antoniu se naște o nouă poveste de dragoste, care însă va duce Egiptul în război. După moartea lui Cezar, Roma este condusă de Marcus Antonius până la preluarea puterii de către Caius Octavianus. Antonius părăsește Italia la sfârșitul anului 39 î.Hr. iar în 36, atras de farmecele Cleopatrei, o trimite pe Octavia, soția lui, la Roma, el întâlnindu-se cu Cleopatra în Siria. Cilicia, Cipru, Iudeea, Fenicia îi sunt oferite de Antoniu cadou Cleopatrei. După alte evenimente istorice importante, Antoniu se stabilește cu Cleopatra definitiv în Egipt, spre disperarea Romei și indignarea lui Octavian, care nu se împăcase cu ideea că Octavia, sora lui, fusese părăsită. În 32, Octavian declară război Egiptului. Practic, în Roma izbucnește un conflict intern, pe de o parte susținătorii lui Octavian, pe de altă parte susținătorii lui Antoniu. Lângă Actium, în 31, are loc bătălia navală dintre flota romană și cea a lui Antoniu, căruia i se alătură corăbiile Egiptului. Războiul este câștigat de Octavian. Antoniu se sinucide și moare lângă Cleopatra. Tara faraonilor cade în mâinile romanilor.

„*Rome declared war on Egypt and defeated Antony and Cleopatra's forces at the Battle of Actium (31 BC). Mark Antony committed suicide. Cleopatra surrendered to Octavian but then killed herself.*”

Frumoasa poveste a Egiptului Antic o regăsim în camerele organizate pentru această cultură și perioadă la The British Museum, artefactele, mumiile, sarcofagiile fiind mărturii tangibile peste timp.